

Statens pensjonsfond utland og investeringer i folkerettsstridige aktiviteter

Kjære finansminister Jens Stoltenberg,

Vi ønsker med dette å uttrykke vår dype bekymring over at Statens pensjonsfond utland (Oljefondet) er en av de største investorene i selskaper som bidrar til den ulovlige okkupasjonen og andre folkerettsbrudd i okkupert palestinsk territorium. Vi ber derfor finansministeren om å ta nødvendige grep for å sikre at Norges investeringer ikke medvirker til å bryte folkeretten.

Norge har en plikt til å hindre at slike folkerettsbrudd finner sted. Dette ble tydeliggjort i den rådgivende uttalelsen fra Den internasjonale domstolen (ICJ) fra juli 2024. I ICJs uttalelse og den påfølgende resolusjonen vedtatt i FNs generalforsamling ble det presisert at stater skal ta steg for å motvirke handel og investeringer som kan bidra til den ulovlige okkupasjonen og andre folkerettsbrudd i okkupert palestinsk territorium.

Oljefondets investeringer i selskaper knyttet til den ulovlige okkupasjonen og andre folkerettsbrudd i okkupert palestinsk territorium bryter med Norges folkerettslige forpliktelser.

Det er svært uheldig at Norge opererer med doble standarder. Staten krever at private fond unngår investeringer knyttet til den ulovlige okkupasjonen og andre folkerettsbrudd, og forventer at de opererer i tråd med FNs veiledende prinsipper for næringsliv og menneskerettigheter (UNGP) og OECDs retningslinjer for flernasjonale selskaper. Samtidig mener Norges Bank at de ikke er forpliktet til å følge de samme føringene. Dette skaper en uholdbar situasjon der staten stiller høyere krav til private aktører enn til seg selv gjennom Oljefondet.

Etikkrådet for Norges Bank har både i brev til Finansdepartementet i august 2024 og i den siste årsmeldingen sin påpekt at de kun forholder seg til Retningslinjene for utelukkelse og observasjon, og ikke til folkeretten for øvrig. Som følge av dette, er det en stor risiko for at Oljefondets investeringer bidrar til grove folkerettsbrudd i okkupert palestinsk territorium.

Vi vil derfor oppfordre finansministeren til å

1. Pålegge Norges Bank å trekke alle investeringer fra selskaper hvor det er en uakseptabel risiko for medvirkning til folkerettsbrudd i okkupert palestinsk område.
2. Ta initiativ til å presisere Retningslinjene for utelukkelse og observasjon fra Oljefondet, slik at disse bringes i samsvar med folkeretten.

Vi ser frem til svar og oppfølging og står til disposisjon for videre dialog om hvordan Norge kan sikre at Oljefondets investeringer er i tråd med Norges folkerettslige forpliktelser.

Med vennlig hilsen

Landsorganisasjonen i Norge (LO), Amnesty International Norge, Redd Barna, Mellomkirkelig råd, Fagforbundet, HK Norge, Framtiden i våre hender, FO - Fellesorganisasjonen, Kirkens Nødhjelp, Norsk Folkehjelp, Fellesutvalget for Palestina, NTL- Norsk Tjenestemannslag, Etisk handel Norge, Islamsk Råd Norge, Plan International Norge, Palestinakomiteen i Norge, KFUK-KFUM, Latin-Amerikagruppene i Norge, Det Norske Studentersamfund, Aksjonsgruppa for Palestina, Spire, Changemaker, SAIH, KFUK-KFUM Norge, Nettverk for Samfunnsansvar 2.0, LO i Oslo, Stiftelsen Erkeengler, Attac Norge, Fellesforbundet avd. 850, Oslo grafiske Fagforening, Sabeel Kairos Norge, URO, Forsvar folkeretten, Rettspolitisk forening, Oslo Solidarity, Tech mot Folkemord, LO i Trondheim og omegn, NTL ved OsloMet, CENTRAL JAMAAT-E AHL-E SUNNAT NORGE (CJAS), Internasjonal kvinneliga for fred og frihet (IKFF), Minotenk, Foreningen Ikke kontroversielt, Atlas-alliansen, Dråpen i Havet, Raftostiftelsen, ICJ-Norge, LIN- Likestilling, Inkludering og Nettverk